

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Ghervas Maria
Burduh Victor

judecând, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia Cîrlig Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

BALTAG Artur XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.05.2017 – 22.11.2017;

Instanța de apel: 07.12.2017 – 11.04.2018;

Instanța de recurs: 22.08.2018 – 22.01.2019.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorie Anenii Noi, sediul central din 22 noiembrie 2017, Baltag A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal la 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de Baltag T. cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiunea comisă de inculpat a fost admisă parțial cu dispunerea încasării de la Baltag A. în beneficiul părții vătămate a sumei de 20000 lei, celelalte pretenții pecuniare au fost respinse ca neîntemeiate.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 2095 lei a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că Baltag A., în noaptea din 27 spre 28 februarie 2017, aflându-se în gospodăria cet. Zamșa N., amplasată în sat. Delacău, r-nul Anenii Noi, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict apărut între el și soția sa, Baltag T., urmărind scopul omorului intenționat, cu un

cuțit de bucătărie, i-a aplicat lui Baltag T. o lovitură în regiunea inimii, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 39/D din 24.03.2017 vătămare corporală gravă, după care a mai încercat să-i mai aplice o lovitură, însă au intervenit cet. Zamșa V. și Bețco V., care i-au curmat acțiunile infracționale și din motive independente de voința acestuia, infracțiunea de omor în privința lui Baltag T. nu și-a produs efectul.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Baltag A. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, *adică tentativă de omor intenționat asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401 – 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și inculpat.

3.1. Procurorul a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea neîncasării de către prima instanță a cheltuielilor judiciare în sumă de 2095 lei din contul inculpatului, cu pronunțarea unei soluții de admitere integrală a acestei cerințe.

În motivarea apelului acuzatorul a indicat că efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare, imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 227 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Aliniatul (3) al aceleiași norme prevede că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

În astfel de circumstanțe, partea acuzării a considerat că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Baltag A. urmează să fie încasate din contul acestuia.

3.2. Inculpatul Baltag A. a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea în care a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 15 ani închisoarea, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit căreia acțiunile inculpatului să fie încadrate în baza prevederilor art. 201¹ alin. (3) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 6 ani închisoare, în rest sentința să fie menținută.

În motivarea cererii, inculpatul a indicat că prima instanță corect a stabilit că infracțiunea a fost săvârșită de un membru al familiei asupra altui membru de familie, adică de către Baltag A., care i-a provocat suferințe fizice soției sale Baltag T., soldate cu

vătămarea gravă a integrității corporale a ultimei, ca urmare a geloziei acestuia și comportamentului amoral al victimei. Totuși, apelantul a menționat că incorect, prima instanță a încadrat juridic acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, dat fiind că dânsul se face vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) Cod penal - *violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin cauzarea vătămării grave a integrității corporale*.

Inculpatul a indicat că în momentul săvârșirii infracțiunii, adică în noaptea din 27 spre 28 februarie 2017, dânsul împreună cu partea vătămată Baltag T. erau soți, membrii ai unei familii, iar motivul comiterii infracțiunii a fost gelozia. Deși, prima instanță corect a stabilit în acțiunile lui Baltag A. intenție directă, corect a stabilit modalitatea și obiectul cu care au fost cauzate leziunile corporale, instanța a dat apreciere eronată comportamentului post-agresor al inculpatului, intensității actelor de violență, și anume că lui Baltag T. i-a fost cauzată o singură plagă penetrantă cu lezarea pulmonului drept care se califică ca vătămare gravă, semn ce se încadrează în art. 201¹ alin. (3) Cod penal.

La caz, s-a apreciat eronat precum că a avut loc o tentativă de omor, în acest sens fiind luate în considerare doar declarațiile părții vătămate și a martorilor Zamșa V. și Bețco N., care au fost apreciate eronat de prima instanță și nu corespund realității.

În partea încasării prejudiciului moral determinat de instanța de judecată, inculpatul deși îl consideră întemeiat, însă din lipsa de mijloace financiare a despăgubit doar parțial partea vătămată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2018, apelul declarat de inculpat a fost respins, ca nefondat, iar apelul declarat de procuror a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în partea compensării cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 2095 lei.

În rest, celelalte dispoziții din sentință au fost menținute fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept, ajungând întemeiat la concluzia de a încadra acțiunile inculpatului Baltag A. în prevederile art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, deoarece s-a dovedit că inculpatul intenționat i-a aplicat o lovitură cu cuțitul lui Baltag T., astfel săvârșind infracțiunea de tentativă de omor în privința unui membru de familie.

Totodată, instanța a apreciat critic argumentele invocate de către avocatul Cîrlig S. în interesele inculpatului Baltag A., precum că instanța de fond nu a analizat just și complet toate circumstanțe cauzei punând la baza învinuirii și condamnării inculpatului declarații ce nu indică direct la comiterea de către acesta a infracțiunii imputate, or, atât în instanța de fond, cât și în cea de apel, s-a constatat cu certitudine vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii de tentativă de omor, prescrisă de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, această concluzie derivând din probele acumulate, și anume din declarațiile inculpatului Baltag A., care a menționat că i-a aplicat soției sale o lovitură în regiunea pieptului cu un cuțit pe care îl avea la el în timpul când victima vorbea la telefon, din

motive de gelozie.

Totodată, potrivit concluziilor formulate de expertul medico-legist, se confirmă la fel comiterea de către Baltag A. a infracțiunii imputate, mai mult ca atât, instanța de apel, a menționat că declarațiile oferite de victimă și de martori sunt pertinente, concludente, utile și coroborează între ele, având consecutivitate și indicând la concluzia despre vinovăția inculpatului de cele incriminate prin rechizitoriu.

Corect, prima instanță a statuat că, inculpatul a avut intenția directă de a săvârși omorul soției sale, reieșind și din faptul că acesta a venit cu cuțitul de acasă, iar declarațiile inculpatului precum că a uitat cuțitul în buzunar, instanța le-a apreciat ca fiind declarative.

Faptul că inculpatul a avut intenția de a-și omorî soția, instanța cu referire la probele prezentate o deduce și din declarațiile martorilor, care au menționat că inculpatul a vrut să o mai lovească o dată pe soție, doar că a fost oprit de către Zamșa și Bețco, după aceasta dorind să iasă din casă.

Declarațiile inculpatului precum că ar fi lovit victima cu cuțitul nu cu scopul de a o omorî, dar cu scopul de a-i cauza leziuni corporale grave, precum și solicitarea apărării de recalificare a faptei în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, au fost considerate nejustificate, or, acțiunea inculpatului de aplicarea a loviturii cu cuțitul victimei într-o zonă vitală a corpului, în regiunea inimii, în circumstanțele descrise în speță, nu poate fi calificată altfel decât tentativă de omor.

Argumentele părții apărării cu referire la faptul că inculpatul putea să-i aplice încă o lovitură pentru a duce până la capăt scopul urmărit de a o omorî pe victimă, lucru pe care nu l-a făcut din motiv că nu dorea survenirea consecințelor respective (omorul), au fost respinse de către instanță, or din circumstanțele cauzei, în special leziunile corporale cauzate victimei de către inculpat (anume adâncimea plăgii penetrante a cutiei toracice, cu lezarea pulmonului drept, însoțită de hemo-pneumotorax), faptul că de la prima lovitură cu cuțitul victima și-a pierdut cunoștința, denotă că inculpatul a dorit survenirea consecințelor omorului premeditat, urmărind scopul de a omorî victima.

Circumstanța dată denotă că inculpatul avea doar o singură intenție de a comite omorul victimei, însă intenția dată nu a fost dusă până la capăt de inculpat din motive ce nu au depins de voința acestuia, or pe de o parte inculpatul era convins că victima a decedat de la prima lovitură cu cuțitul aplicată într-o zonă vitală a organismului, iar pe de altă parte a intervenit martorul Zamșa V., care văzând cele întâmplate i-a luat cuțitul din mână în urma unei opuneri de rezistență din partea inculpatului, urmare la care inculpatul a primit și el leziuni la mână.

Instanța de apel a reținut că partea apărării în prima instanță a invocat faptul că acțiunea inculpatului se datora stării de afect în care se afla acesta urmare a conflictului cu victima, însă această ipoteză nu s-a confirmat, deoarece potrivit Raportului de expertiză judiciară, Baltag A., în perioada comiterii infracțiunii ce i se impută, tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrate, a acționat cu discernământ, fiind recunoscut responsabil de fapta ce i se incriminează nu necesită tratament. Nu suferă de alcoolism și

narcomanie.

În altă ordine de idei, instanța de apel a mai consemnat că, la individualizarea judiciară a pedepsei, corect s-a ținut cont de criteriile enumerate de art. 7, 75, 76-78 din Codul penal, fiind reținută circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate.

Astfel, Colegiul instanței de apel a concluzionat că instanța de fond a examinat cauza din toate punctele de vedere, cercetând, analizând și administrând toate probele prin prisma prevederilor legale, luând în considerare toate stările de fapt și de drept și just ajungând la concluzia că Baltag A. a comis infracțiunea imputată lui, fapt elucidat prin întregul sistem de probe anexat la materialele cauzei, considerent din care cererile de apel declarate de către inculpat sunt nefondate, or argumentele invocate în cuprinsul acestora sunt neîntemeiate în raport cu circumstanțelor constatate de instanța de apel, respectiv sentința este întemeiată și legală în această parte.

Totodată, instanța de fond neîntemeiat a respins cerințele acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, expertiza medico-legală, în cauza dată, în mărime de 2095 lei. Astfel, conform art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Așadar, cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 2095 lei în legătură cu efectuarea constatării medico-legală și a expertizei medico-legală din contul inculpatului Baltag A. în contul statului, urmează a fi admisă ca întemeiată cu trecerea acestor cheltuieli în contul statului.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, inculpatul și apărătorul acestuia au declarat recursuri ordinare.

6.1. Inculpatul solicită casarea deciziei instanței de apel în partea condamnării lui în baza art. 27,145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, cu reîncadrarea faptei în temeiul art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și cu stabilirea pedepsei de 6 ani închisoare. Totodată, acesta pledează pentru respingerea cerinței procurorului privind încasarea din contul său a cheltuielilor judiciare în sumă de 2095 lei.

Recurentul indică în cerere că, instanțele de fond eronat au făcut încadrarea juridică a faptei comise de inculpat, care în opinia lui se subscrie elementelor infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) Cod penal, adică *violența în familie exprimată prin acțiunile intenționate comise împotriva soției manifestată prin cauzarea vătămării grave a integrității corporale*.

La baza soluției de condamnare pentru comiterea infracțiunii de tentativă de omor, instanțele au pus nefondat declarațiile părții vătămate, a martorilor Bețco N., Zamșa V., Vlas S., precum și faptul că Baltag A. ar fi avut din timp pregătit un cuțit pentru comiterea omorului, însă infracțiunea nu a fost dusă până la capăt din motive independente de voința lui.

Instanțele neîntemeiat au ajuns la concluzia că inculpatul a avut intenția și a urmărit scopul comiterii infracțiunii de omor. Aplicarea loviturii cu cuțitul a avut un caracter spontan, cauzat de o criză de gelozie manifestată de inculpat drept replică la comportamentul amoral al părții vătămate. La caz, nu s-a demonstrat că inculpatul nu și-a dus intenția până la capăt din motive independente de voința acestuia. După aplicarea loviturii cu cuțitul, partea vătămată a strigat, și doar după 8-10 secunde, inculpatul a fost deposedat de cuțit. Adică, acesta a avut timp suficient să-i mai aplice lovituri victimei, însă nu i le-a aplicat.

Din considerentele arătate, inculpatul menționează că instanțele contrar normelor penale pertinente, au făcut o încadrare juridică greșită a acțiunilor comise de acesta statuând eronat asupra soluției de condamnare în baza art. 27,145 alin. (2) Cod penal.

Totodată, recurentul pledează pentru casarea deciziei instanței de apel în partea încasării din contul acestuia a sumei de 2095 lei, mijloace financiare suportate de stat la instrumentarea cauzei date.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Cîrlig S. acționând în interesele inculpatului solicită casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei soluții de corectare a erorilor admise.

În cerere, recurentul face trimitere la art. 410 Cod de procedură penală, menționând că instanța de apel nu este în drept să agraveze situația persoanei care a declarat apel. La caz, Curtea de Apel Chișinău i-a agravat situația inculpatului în propriul apel, prin faptul că i-a calculat greșit termenul executării pedepsei. Rezultând din dispozitivul deciziei contestate, inculpatul ar urma să execute pedeapsa de 16 ani închisoare, în loc de 15 ani stabiliți prin sentință, ceea ce este inadmisibil.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul și partea vătămată Baltag T. au depus referințe exprimându-și opinia asupra recursurilor depuse de inculpat și apărătorul acestuia, procurorul menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece sunt lipsite de temeiuri legale, iar partea vătămată a pledat pentru admiterea lor, cu rejudecarea cauzei și condamnarea inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) Cod penal.

8. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Cu titlul preliminar, se menționează că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la chestiuni de drept, or rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, constă

în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei. Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

Din punct de vedere procesual, soluția de respingere a recursurilor declarate în prezenta cauză se bazează pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

La caz, au fost declarate două cereri de recurs, ambele emanând de la partea apărării, în persoana inculpatului și a avocatului Cîrlig S., or având în vedere că cererile sunt declarate de aceiași parte procesuală, respingerea acestora va fi punctată în același context.

În fond, recurenții pretind că decizia instanței de apel urmează a fi casată preponderent din două motive, și anume pentru că fapta comisă de inculpat greșit a fost încadrată juridic în baza art. 27,145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, ultimul urmând să fie atras la răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, totodată instanța de apel, contrar art. 410 Cod de procedură penală, i-a agravat situația inculpatului în propriul apel, prin faptul că i-a calculat greșit termenul executării pedepsei, or rezultând din dispozitivul deciziei contestate, inculpatul ar urma să execute pedeapsa de 16 ani închisoare, în loc de cei 15 ani stabiliți prin sentință, ceea ce este inadmisibil. În drept, recurenții își întemeiază cererile pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza menținerii deciziei instanței de apel și a respingerii tuturor argumentelor avansate de părți, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că, este îndubitabil faptul că încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului are importanță crucială atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și implicit cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii.

În speță, potrivit actului de sesizare a instanței, se constată că, în urma efectuării acțiunilor de investigare în vederea acumulării probatoriului, analizând probele, procurorul a conchis asupra încadrării juridice a faptelor incriminate inculpatului Baltag A. în baza art. 27,145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, *tentativă de omor intenționată comisă asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului, nu*

și-a produs efectul, ceea ce denotă că prin acțiunile imputabile inculpatului, a fost lezat un drept fundamental al persoanei, și anume s-a atentat la dreptul la viață, ocrotit atât de art. 24 din Constituția Republicii Moldova, cât și de art. 2 din Convenție.

În cauza *Ghimp și alții c. Moldovei* (hotărârea din 30.10.2012), Curtea a relevat cu titlu de principiu că: „Art. 2 impune Statului obligația de a proteja dreptul la viață prin aplicarea eficientă a prevederilor legislației penale în vederea împiedicării comiterii crimelor împotriva persoanei, asigurată de un mecanism de aplicare a legii pentru prevenirea, suprimarea și pedepsirea încălcărilor acestor prevederi (a se vedea *Osman c. Regatului Unit*, 28 octombrie 1998, § 115, *Culegere ale Hotărârilor și Deciziilor 1998 VIII*; *Mastromatteo c. Italiei* [MC], nr. 37703/97, §§ 67 și 89, *CEDO 2002 VIII*; și *Menson c. Regatului Unit* (dec.), nr. 47916/99, *CEDO 2003 V*).

În aceeași hotărâre, s-a statuat că, printre obligațiile pozitive ale statului regăsite în articolul 2, se impune ca sistemul juridic național să demonstreze capacitatea sa de a aplica legislația penală împotriva celor care ilegal au luat viața altora (a se vedea *Nachova și alții c. Bulgariei* [MC], nr. 43577/98 și 43579/98, § 160, *CEDO 2005 VII*).

Adică, investigația eficientă impusă prin prisma art. 2 din Convenție, servește pentru a menține încrederea publică în consolidarea statului de drept, prevenirea oricărei coluziuni sau toleranțe a actelor ilegale, să asigure implementarea efectivă a legilor naționale care protejează dreptul la viață și să asigure tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de decesul unei persoane, inclusiv și celor responsabile de comiterea unei tentative de omor.

Revenind la circumstanțele prezentei spețe, Colegiul constată că instanțele de fond au efectuat o investigație eficientă în vederea clarificării tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a acestui caz, concluzionând corect asupra faptului că, în acțiunile inculpatului se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii de *tentativă de omor* în forma agravantă prescrisă de alin. (2) lit. e¹) a art. 145 Cod penal.

Cu toate că inculpatul, de la etapa incipientă a judecării cauzei de către prima instanță a pledat pentru reținerea în sarcina sa a infracțiunii de tentativă de omor comisă în stare de afect, prevăzută de art. 27, 146 Cod penal, după care în instanța de apel a solicitat reîncadrarea faptei sale în temeiul art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, totuși Colegiul penal lărgit se raliază statuărilor din sentința și decizia recurată fiind ferm convins că, prin acțiunile sale intenționate, Baltag A. a urmărit săvârșirea anume a infracțiunii de tentativă de omor în privința soției sale, Baltag T., care nu a fost dusă până la capăt din motive independente de voința făptuitorului.

În vederea confirmării acestei poziții, corect instanțele, prin coroborare, analizând și apreciind probele au conchis că:

„Deși inculpatul Baltag A. nu și-a recunoscut vina, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal este dovedită prin probele administrate în cauză și se dovedește prin actele cauzei și anume:

- prin declarațiile **părții vătămate Baltag T.**, care a specificat că ... „se află în căsătorie cu inculpatul Baltag din 2003... ea îi făcea observație și el o bătea undeva de 2 ori pe an. El era violent. În septembrie 2016, ea a înaintat cerere la

divorț și acum este în proces de examinare ... Ea i-a spus că dorește să divorțeze și el i-a spus că, ea până la divorț nu o să ajungă ... s-a început cearta între ei și atunci a fugit la Bețco acasă, fiindcă se temea să nu o bată ... După ce s-au culcat, a sunat telefonul fix și l-a transmis lui Bețco V. și el a vorbit cu cineva și după ce a sunat telefonul ei mobil cu un număr necunoscut și nimeni nu a vorbit, în acel moment, Baltag era deasupra ei cu cuțitul și întreba cine a telefonat-o, considerând că este un amant. Când era deasupra ei, el era cu cuțitul în mână și ea i-a spus ce face, iar el a lovit-o cu cuțitul în mijlocul pieptului. Și-a pierdut cunoștința. Când stătea la masă, el era îmbrăcat în scurtă, ei îi spunea de ce nu se dezbracă că în casă e cald, iar el le-a răspuns că nu vrea. Era straniu că el era îmbrăcat în scurtă, și permanent era cu mâna dreaptă în jos. ... Nu s-a gândit că are cuțitul în mânecă, cu toate că el a spus că îl durea mâna de la lucru. Din cuvintele lui Bețco a aflat că atunci când ei l-au tras de deasupra sa, el vroia să o mai lovească o dată. De unde s-a luat așa cuțit la el nu cunoaște. Bețco V. i-a spus că, Baltag a spus că să o mai lovească încă o dată ca să moară și să nu o mai vadă. ... El o lovea până la sânge, nu se controla. ... În seara cea era agresiv, în stare de ebrietate ... Pe parcursul urmăririi penale, au rugat-o părinții lui să spună că cuțitul nu-i de acasă, ci la luat de la Bețco N. Nu cunoaște ce avea el în vedere când a spus că nu o să ajungă până la divorț”.

- prin declarațiile **martorului Zamșa V.**, care a declarat, că: „pe 27.02.2017 era acasă în s. Delacău r-nul Anenii Noi. Seara în ospetie a venit Baltag T. și s-au așezat la masă ... Peste 20 min. a intrat Baltag A., care era în stare de ebrietate și s-a așezat cu ei la masă. ... Bețco V. i-a propus lui Baltag A. să se culce în altă odaie ..., iar peste 5 min, el a ieșit din odaie și a intrat în odaia unde dormea Baltag T. și a auzit țipete. Bețco V. striga „Vitalii vino-încoace”. Când a intrat, Baltag A. stătea deasupra lui Baltag T. cu cuțitul în mână, de acuma Baltag T. era înfiptă și el vroia s-o lovească încă o dată. Și atunci, el l-a tras de picioare, iar Bețco V. i-a luat cuțitul și l-a tras de pe Baltag T. El a vrut să iasă din casă, dar ei l-au oprit și l-au așezat în cameră acolo și el spunea că nu a înfipt-o tare și n-o să moară. ... Când Baltag a vrut să o lovească încă o dată, nu a spus nimic. Cuțitul nu era al lor. Bețco V. l-a întrebat de unde a luat cuțitul, iar Baltag a spus că l-a luat de la el de acasă. El a văzut, că Baltag era cu cuțitul de deasupra lui Baltag T. și el intenționa să o mai lovească o dată, iar Bețco V. i-a luat cuțitul din mână. După ce l-au așezat pe Baltag A. pe pat, el era calm și se râdea. Baltag A. avea un comportament de om aflat în stare de ebrietate.”

- prin declarațiile **martorului Bețco N.** care a declarat, că: „pe 27.02.2017, era acasă, și a telefonat Baltag T. și i-a spus ca soțul ei să se ducă s-o întâlnească, fiindcă ea s-a dus de acasă. ... iar peste 15 min. a venit soțul ei Baltag A., care era în stare de ebrietate și s-a început a se certa cu Baltag Tatiana... Baltag Tatiana s-a culcat în pat cu copiii, iar eu cu soțul în alt pat într-o cameră. Fratele Zamșa într-o cameră, iar Baltag A. s-a culcat în altă cameră, în timpul acesta a telefonat telefonul fix și Baltag A. a intrat în cameră și a spus lui

Tatiana că îi sună amantul ei și el a lovit-o cu cuțitul. Ea a strigat și soțul s-a sculat repede și a aprins lumina și a încercat să-l ia de pe ea, dar el nu vroia și soțul l-a apucat de mână să-i ia cuțitul, dar el ținea strâns cuțitul și nu dădea drumul. Când soțul îl trăgea, Baltag spunea că o taie și ei l-au dat jos și Baltag a vrut să iasă, dar soțul cu Zamșa nu i-a dat voie să iasă și l-au așezat pe pat. De la început râdea, apoi plângea, ... De unde a luat el cuțitul nu cunoaște, ei nu aveau așa cuțit acasă. Soțul la întrebat de unde a luat cuțitul, el a spus că la luat de acasă... el era îmbrăcat în scurtă. Când a intrat în casă și când s-a culcat, el era în scurtă, nu s-a dezbrăcat ... Când el se afla la masă îi spunea lui Baltag T. că dacă nu merge acasă o s-o taie pe ea, copii și soacra.”

Având ca bază declarațiile de mai sus, just prima instanță a conchis că inculpatul a avut intenția directă de a săvârși infracțiunea de omor asupra soției sale Baltag T., aceasta cu certitudine deducându-se din faptul că Baltag A. a venit cu cuțitul din timp pregătit de acasă pentru a comite infracțiunea, i-a aplicat o lovitură soției într-o zonă vitală a corpului, în regiunea inimii, și se pregătea să o mai lovească încă o dată, dar datorită imixtiunii prompte ale lui Zamșa V. și Bețco V., nu și-a putut realiza intenția.

Tot pe această linie de considerente, Colegiul notează că susține fără careva rezerve raționamentele primei instanțe privitor la netemeinicia solicitării parvenite din partea apărătorului inculpatului precum că ultimul a comis infracțiunea fiind în stare de afect.

În acest sens, corect a fost evidențiat că, potrivit concluziilor din Raportul de expertiză judiciară nr. 47 din 11.05.2017, anexat la f.d. 54-55, vol. I, Baltag A., în perioada comiterii infracțiunii ce i se impută, careva tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, a acționat cu discernământ, fiind recunoscut *responsabil* de fapta ce i se incriminează, nu necesită tratament. Nu suferă de alcoolism și narcomanie, nu necesită tratament antidrog și antialcoolic.

De altfel, omorul săvârșit în stare de afect, survine în mod subit provocat de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, dacă aceste acte au avut sau ar fi putut avea urmări grave pentru cel vinovat sau rudele lui. De facto, starea de afect constituie o stare a psihicului omului, în care acesta, deși își dă seama de acțiunile sale, în mare măsură pierde controlul asupra propriilor sale acțiuni și capacitatea de a le conduce, ceea ce în această speță nu și-a găsit confirmarea.

În continuare, urmează de remarcat că, în instanța de apel inculpatul a pledat deja pentru o altă calificare a faptei sale, insinuând că aceasta se subscie elementelor constitutive ale infracțiunii de violență în familie, soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale a victimei, însă nici această solicitare nu a fost susținută de Curtea de Apel, care în subsidiar a evidențiat că, modul în care a acționat inculpatul, comportamentul acestuia și fapta comisă de dânsul se încadrează juridic în baza articolului inserat de partea acuzării în rechizitoriu.

Rezultând din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a respins argumentat toate alegațiile inculpatului invocate în cererea de apel și a formulat o motivare corespunzătoare asupra chestiunilor care au importanță decisivă pentru justa

soluționare a acestei cauze, nefiind incidentă în acest sens eroarea de drept prescrisă de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, după cum pretinde inculpatul.

În cauza deferită judecătii, urmărind scopul abordării comprehensive a diferenței dintre cele două incriminări - art. 27,145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal și art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, Colegiul penal lărgit relevă că, simplul fapt al existenței relațiilor de familie dintre inculpat și victimă, precum și cauzarea leziunilor corporale grave de către soț soției, nu pot determina instanța să recalifice acțiunile inculpatului și să-l condamne pentru infracțiunea de violență în familie.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție în acest domeniu, s-a conturat deja opinia că circumstanța agravantă, prevăzută la art.145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal are un caracter personal și vizează atât făptuitorul, cât și victima infracțiunii de omor, aceștia urmând să îndeplinească o calitate specială, și anume, cea de membru de familie. Și doar dacă, în rezultatul actelor de violență asupra unui membru de familie a survenit decesul ultimului, față de care făptuitorul nu manifesta intenția, cele comise se vor califica, potrivit alin. (4) art. 201¹ Cod penal, cu condiția ca decesul să se afle în legătură de cauzalitate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Așadar, diferența dintre cele două calificări judiciare se materializează, printre altele, în scopul urmărit de făptuitor, iar la caz, s-a demonstrat cu certitudine că inculpatul a dorit să realizeze anume scopul: „lipsirii de viață a unei persoane”, iar intenția de a lipsi partea vătămată de viață se deduce din acțiunile lui Baltag A. înainte de comiterii infracțiunii și după săvârșirea acesteia. În această speță, instanțele de fond au evidențiat corect că nu s-a constatat din careva probe pertinente și concludente intenția inculpatului de a comite infracțiunea de violență în familie, cu cauzarea unor leziuni grave părții vătămate, ci acesta, pe fon de gelozie, pregătind din timp un cuțit, pe care l-a adus de acasă și aplicându-i soției o lovitură în regiunea inimii, a fost conștient de urmările prejudiciabile care puteau surveni, dorind anume s-o lipsească de viață pe Baltag T.

Potrivit jurisprudenței în cauzele penale similare, s-a statuat că intenția de a săvârși omorul se poate deduce din următoarele împrejurări de fapt: folosirea unor mijloace apte de a produce moartea, locul sau regiunea corporală unde s-au aplicat loviturile ori asupra căreia s-a acționat, numărul, intensitatea și repetabilitatea loviturilor ori a altor acte de violență exercitate asupra victimei, perseverența făptuitorului în exercitarea violențelor, natura relațiilor dintre făptuitor și victimă anterioare săvârșirii faptei, particularitățile victimei. Împrejurările în cauză nu au relevanță în sine privite în mod individual sau invariabil, ci numai de la caz la caz și apreciate în ansamblu.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.39/D din 24.03.2017, lui Baltag T. i-a fost cauzată o plagă penetrantă a cutiei toracice pe dreapta cu lezarea pulmonului drept, însoțită de hemo-pneumotorax, care a prezentat pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. Inculpatul își justifică acțiunile prin starea sa de agitație și incapacitatea de a evalua adecvat situația, or din materialele cauzei rezultă cu certitudine că înainte de săvârșirea infracțiunii între inculpatul și partea vătămată au avut loc mai multe certuri. Totuși, circumstanțele respective nu pot răsturna prezumția

vinovăției lui Baltag A. în raport cu fapta comisă de acesta, încadrată juridic în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanțele de fond au cercetat minuțios toate aspectele învinuirii înaintate lui Baltag A., precum și semnele caracteristice încadrării juridice corecte a acțiunilor comise de inculpat, în acest sens verificând și apreciind conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării ajungând la concluzia corectă despre vinovăția inculpatului.

Cât privește alegația avocatului Cîrlig S. despre agravarea situației inculpatului în propriul lui apel, aceasta este deja nefondată, întrucât Curtea de Apel Chișinău, pronunțând încheierea din 18 iulie 2018 de corectare a erorilor materiale din dispozitivul și decizia din 11 aprilie 2018 în cauza penală ce-l vizează pe Baltag A., a remediat situația stabilind corect termenul rămas spre executare inculpatului. Respectiv, intervenția în această parte, în decizia instanței de apel, a decăzut. Concomitent, soluția instanței de apel în partea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului se susține *ad integrum* de către instanța de recurs.

În virtutea celor expuse și constatând că în cauză există o concordanță deplină între situația de fapt și de drept stabilită de instanța de apel, nefiind identificată de instanța de recurs prezența erorilor prevăzute de pct. 6) sau 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, invocate de recurenți, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursurile declarate urmează a fi respinse, ca inadmisibile.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia Cîrlig Serghei, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe Baltag Artur XXXXX.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 februarie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Ghervas Maria

Judecător

Burduh Victor